T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2026/509
KARAR NO : 2026/476
KARAR TR : 07/09/2026

ÖZET: Davacının 5434 sayılı Kanun kapsamında askeri okula kaydının yapıldığı tarihin 4/1-a statüsü yönünden sigortalılık başlangıç tarihi olarak tespitine ve yaşlılık aylığı bağlanmasına karar verilmesi istemiyle davalı kuruma yaptığı başvurunun reddine ilişkin işleme karşı açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ö. D.
Vekili : Av. M. K.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. R. Ö. O.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Hava Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde Yüzbaşı rütbesiyle görev yapmakta iken istifa ederek ayrılan müvekkilinin, emeklilik için yaptığı başvurunun; sigortalılık başlangıç tarihinin ilk tam keseneğin kesildiği 15/09/1999 tarihi kabul edilmesi nedeniyle yaş şartını sağlamadığından bahisle 31/12/2024 tarihli yazı ile reddedilmesine ilişkin işlemin; hukuka aykırı olduğunu, 2829 ve 5510 sayılı Kanun'ların ilgili hükümleri uyarınca kurumlardan herhangi birine ilk defa sigortalı olunan 01/09/1999 tarihinin sigortalılık başlangıç tarihi sayılması gerektiğini, Kurumun bu uygulamasının müvekkilinin EYT (Emeklilikte Yaşa Takılanlar) düzenlemesinden yararlanmasını haksız yere engellediğini ve Anayasal sosyal güvenlik hakkını zedelediğini ileri sürerek; işe başlama tarihinin askeri öğrenci olarak göreve başladığı 01/09/1999 olarak kabulüne ve 03/12/2024 başvuru tarihinden itibaren emeklilik işlemlerinin yapılarak birikmiş emekli aylıklarının işleyecek faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Ankara 62. İş Mahkemesi 10/07/2025 tarih ve E.2025/127, K.2025/310 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre idari yargıda çözülmesi gerektiği gerekçesiyle, davacının davasının dava şartı yokluğu nedeni ile reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"Dava, hizmet tespiti ve yaşlılık aylığı istemine ilişkindir.*
>
> *6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre "yargı yolunun caiz olması" dava şartı olup mahkeme, dava şartlarının mevcut olup olmadığını, davanın her aşamasında kendiliğinden araştırır. Taraflar da dava şartı noksanlığını her zaman ileri sürebilirler. Mahkeme, dava şartı noksanlığını tespit ederse davanın usulden reddine karar verir.*
>
> *5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe girmiş olup Yasa'nın 101.maddesine göre bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Nw6jzB5 - GNI2K5M - xhCkF5E - z486ZI= ile erişebilirsin

mahkemelerinde görülür.

5510 sayılı Yasa'nın "5434 sayılı Kanuna İlişkin Geçiş Hükümleri" başlıklı Geçici 4.maddesinin 4.fıkrasına göre "Bu Kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde; iştirakçi iken, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmış olup bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "...bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla iptal isteminin reddine karar vermiştir. Anayasa'nın 153/son maddesine göre Anayasa Mahkemesi kararları Resmi Gazetede yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar. Anayasa Mahkemesi kararları ile ilgili doktrindeki ağırlıklı görüş; Anayasa Mahkemesi kararlarının gerekçesinin de bağlayıcı olduğu yönündedir.

17.4.2008 günlü 5754 sayılı "Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Anayasa Mahkemesi'nin 15.12.2006 günlü, E.2006/111, K.2006/112 sayılı iptal kararı doğrultusunda 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanun'a eklenen Geçici 1 inci ve Geçici 4 üncü maddelerle 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibariyle bu Kanun'un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tâbi olacaklar ve bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tâbi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır.

5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edeceğinden bunlara ilişkin ihtilaflarda idari yargının görevli olmaya devam edecektir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 4.9.2012 tarihli 2012/64-83 Esas ve Karar sayılı kararında 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunan, emekli kamu personeli olan davacı tarafından açılan davanın, görüm ve çözümünün idari yargı yerinde görüleceği, 5510 sayılı bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıkça belirtilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Nw6jzB5 - GNI2K5M - xhCkF5E - z486ZI= ile erişebilirsin

Dosyadaki bilgi ve belgelerden, davacının talebinin Hava Kuvvetleri Komutanlığında Askeri Öğrenci olarak giriş yaptığı tarihin sigorta başlangıç tarihi olduğunun tespiti ve yaşlılık aylığı bağlanması talebi olduğu, davacının da 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihi öncesinde 4/1-c maddesi kapsamında olduğu dolayısıyla uyuşmazlığın 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre idari yargıda çözülmesi gerektiği anlaşılmakla davasının dava şartı yokluğu nedeni ile reddine..."

3. Davacı vekili bu kez, davacının emeklilik talebinin reddedilmesine yönelik 31/12/2024 tarih ve 109169180 sayılı işlemin iptali, davacının işe başlama ve sigortalılık başlangıç tarihinin askeri öğrenci olarak göreve başladığı 01/09/1999 tarihi olarak kabul edilmesi ve hakedilmiş olan yaşlılık aylığının kuruma başvuru tarihi olan 03/12/2024 tarihi itibariyle hesaplanması ve bağlanması gerektiği ile talep tarihinden itibaren birikmiş emekli aylıklarının faizi ile ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Ankara 20. İdare Mahkemesi 18/05/2026 tarih ve E.2025/1392 sayılı kararı** ile, dava konusu uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dosyasının incelenmesinden; davacının 01.09.1999 tarihinde Hava Harp Okuluna başladığı, Yüzbaşı olarak görev yapmakta iken 03.02.2014 tarihinde istifa etmek suretiyle kamu görevinin sona erdiği, 19.03.2014 tarihinden itibaren ise 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesine tabi olarak çalışmaya devam ettiği, sigortalılık başlangıç tarihinin Hava Harp Okuluna başladığı 01.09.1999 tarihe çekilmesi ve emekli aylığı bağlanması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ile hak edilmiş emekli aylığının davalı idareye başvuru tarihi olan 03.12.2024 tarihi itibariyle hesaplanarak yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden; 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı veya iştirakçi olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra aylık talebinde bulunanlardan, farklı sosyal güvenlik kurumlarına tabi olanlara aylık bağlanmasına esas alınacak kanunun, mülga 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre tespit olunacağı, 2829 sayılı Kanuna göre de, birleştirilmiş hizmet süreleri toplamı üzerinden, ilgililere; son yedi yıllık fiili hizmet süresi içinde fiili hizmet süresi fazla olan kurumca, malullük hallerinde ise ilgililere hizmet sürelerinden sonuncusunun tabi olduğu kurumca, kendi mevzuatına göre aylık bağlanacağı anlaşılmaktadır.

Bu durumda; kamu görevi 03.02.2014 tarihinde istifa etmek suretiyle sona eren ve 19.03.2014 tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında sigortalı olarak çalışan davacının yaptığı emeklilik başvurusunun Ankara Sıhhiye Sosyal Güvenlik Merkezinin 11.12.2024 tarihli işlemi ile cevaplandığı ve dava konusu işlem ile davacıya ilgili şartları sağlaması durumunda 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamında yaşlılık aylığı bağlanabileceğinin belirtildiği, davacının son yedi yıllık fiili hizmet süresi içerisinde 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesine tabi hizmet sürelerinin fazla olduğu hususlarının ortaya konulduğu görüldüğünden, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi uyarınca iş mahkemeleri (adli yargı yerleri) görevli bulunmaktadır.

Nitekim Ankara Bölge İdare Mahkemesi 11. İdari Dava Dairesinin 29.01.2026 tarih ve E:2025/2775, K:2026/378 sayılı kararı da bu yöndedir..."

5. Ankara 20. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için, idari yargı dava dosyasının sureti, ekinde adli yargı dava dosyasının sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Nw6jzB5 - GNI2K5M - xhCkF5E - z486ZI= ile erişebilirsin

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. T.C. Anayasası'nın *"F. Uyuşmazlık Mahkemesi"* başlıklı 158. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır."

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"*Bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir."*

8. 5510 sayılı Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar."

9. 5510 sayılı Kanun'un *"Sigortalı sayılanlar"* başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/2 md.)
Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından,
a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar,
b) Köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan ise;
1) Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usûlde gelir vergisi mükellefi olanlar,
2) Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar,
3) Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortakları,
4) Tarımsal faaliyette bulunanlar,
c) Kamu idarelerinde;
1) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar,
2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananlar,
sigortalı sayılırlar."

10. 5510 sayılı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri*" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Nw6jzB5 - GNI2K5M - xhCkF5E - z486ZI= ile erişebilirsin

11. 5510 sayılı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

" (Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)
Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

12. 5510 sayılı Kanun'un geçici 95. maddesi şöyledir:

"(Ek:1/3/2023-7438/1 md.)
Bu maddenin yürürlük tarihinden sonra aylık bağlanması için talepte bulunanlardan 506 sayılı Kanunun geçici 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi, 1479 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 2925 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi ve 5434 sayılı Kanunun geçici 205 inci maddesi hükümlerine göre yaşlılık veya emekli aylığı bağlanacak olanlar, söz konusu hükümlerde yaş dışındaki diğer şartları taşımaları halinde yaşlılık veya emekli aylığından yararlanırlar. Bu fıkra esas alınarak geriye dönük herhangi bir ödeme yapılmaz ve geriye dönük hak talep edilemez.
(Mülga fıkra: 28/7/2024-7524/30 md.)"

13. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun Ek 83. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/4/2008-5754/75 md.)
Kendi isteği ile emekliye ayrılan, ancak daha sonra Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından hizmet süresinin eksik olduğu veya gerekli yaş şartını henüz haiz olmadığı tespit olunanlardan; emeklilik veya malûllük aylığı alınan süresi, eksik hizmet süresinden veya yaş şartının yerine getirilmesi için tamamlanması gereken süreden fazla olanların emeklilik işlemi iptal edilmez. Bunların en son aylık ödenen tarihten eksik hizmet süresi veya yaş şartının yerine getirilmesi için tamamlanması gereken süre kadar geriye gidilerek, bu dönemde kendilerine ödenen emeklilik veya yaşlılık aylıkları borç çıkarılır. Çıkarılan borç ve bu borca ilişkin faiz ile borç çıkarılan süreye ait kesenek ve kurum karşılıkları, ilgili kurum bütçesinin personel ödeneklerinden Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ödenir. Bu şekilde ilave olarak kesenek ve kurum karşılığı ödenen süreler için ilgililere ikramiye farkı ödenmez, ödenmiş olan ikramiyenin eksik hizmet süresine ilişkin kısmı geri alınmaz. Borç çıkarılan döneme ilişkin olarak ilgililer adına Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından karşılanmış olan tedavi ve ilaç bedelleri de kurumları bütçelerinden Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ödenir."

14. 5434 sayılı Kanun'un geçici 205. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

" (Ek: 25/8/1999 – 4447/26 md.)
Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte;
Kadın iştirakçilerden 20, erkek iştirakçilerden 25 fiili hizmet yılını dolduranların istekleri üzerine emekli aylığı bağlanır.
..."

15. 5434 sayılı Kanun'un *"Sandıktan Faydalanacaklar"* başlıklı mülga 12/II-(j) bendinde, Milli Savunma Bakanlığı harp okulları öğrencilerinin bu Kanun'dan kaynaklı haklardan yararlanacakları düzenlemesine yer verilmiştir.

B. Yargı Kararı

16. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada Anayasa

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Nw6jzB5 - GNI2K5M - xhCkF5E - z486ZI= ile erişebilirsin

Mahkemesinin 22/12/2011 tarih ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"...5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yeni sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır..."*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Nesrin ŞENGÜN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/09/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dava dosyası suretinin, ekinde adli yargı dava dosyası sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

19. Dava, davacının 5434 sayılı Kanun kapsamında askeri okula kaydının yapıldığı tarihin 4/1-a statüsü yönünden sigortalılık başlangıç tarihi olarak tespitine ve yaşlılık (emeklilik) aylığı bağlanmasına karar verilmesi istemiyle davalı Kuruma yaptığı başvurunun reddine ilişkin işleme karşı açılmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Nw6jzB5 - GNI2K5M - xhCkF5E - z486ZI= ile erişebilirsin

20. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanun'u, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanun'u, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanun'u, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanun'u ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanun'u kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

21. Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği ancak bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un değil 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

22. Dosyanın incelenmesinden; davacının 01/01/1999 tarihinde Hava Kuvvetleri Komutanlığında askeri öğrenci olarak göreve başladığı, istifa nedeniyle Hava Kuvvetleri Komutanlığından ayrıldığı 03/02/2014 tarihine kadar 5510 sayılı Kanunun 4/1-c maddesi kapsamında görev yaptığı, 5434 sayılı Kanun kapsamında askeri öğrenci sayılan davacının askeri okula kaydının gerçekleştirildiği 01/09/1999 tarihinin sigortalılık başlangıç tarihi olarak kabulü ve emeklilik aylığı bağlanması istemiyle yaptığı başvurusunun yaş şartını sağlamadığından reddine ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu işlemine karşı, işe başlama tarihinin tespiti ile yaşlılık aylığı bağlanması ve birikmiş tutarların tahsili istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

23. Bu durumda, yukarıda yer verilen Kanun hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı nazara alındığında, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin *"idari işlem"* ve *"idari eylem"* niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla davacının işlemleri 5434 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirildiğinden, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunduğundan, 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce kamu görevlisi olan davacı tarafından açılan davanın görüm ve çözümünün de idari yargı yerine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

24. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 20. İdare Mahkemesinin 18/05/2026 tarih ve E.2025/1392 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Nw6jzB5 - GNI2K5M - xhCkF5E - z486ZI= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 20. İdare Mahkemesinin 18/05/2026 tarih ve E.2025/1392 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

07/09/2026 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Bayram	Döndü Deniz	Nesrin
GÜLEÇ	ŞEN	BİLİR	ŞENGÜN

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Nw6jzB5 - GNI2K5M - xhCkF5E - z486ZI= ile erişebilirsin